

VAHŞİLİĞİN SON DERECESİ

Kan Gütme Da'vası

[Kur'ân- kerîmden :]

[Bir mü'mini taammüden ve kasden kat-]
[ledenin cezası dâim kalmak üzere cehen-]
[nemdir. Allah o katile gazab ve la'net eder.]
[Ve büyük azâb hazırlar.]

Yazan :

Ömer Fevzi Mardin

Yayan :

İlâhiyyat Kültür Te'lifleri
Basım ve Yayım Kurumu

Sayı : XVII

Nur Matbaası
İSTANBUL
1953

VAHŞİLİĞİN SON DERECESİ

Kan Gütme Da'vası

[Kur'ân-ı kerîmden :]

[Bir mü'mini taammüden ve kasden kat-]
[ledenin cezası dâim kalmak üzere cehen-]
[nemdir. Allah o katile gazab ve la'net eder.]
[Ve büyük azâb hazırlar.]

Yazan :

Ömer Fevzi Mardin

Yayan :

İlâhiyyat Kültür Te'lifleri
Basım ve Yayım Kurumu

Sayı : XVII

Nur Matbaası
İSTANBUL
1953

ÖN SÖZ

Bir memleketde insan bünyesini tahrib eden verem ve emsali salgın hastalıklarla mücadele nasıl bir ictimâî zarûret, hayatî bir ihtiyac ve İlâhî bir mükellefiyet ise; insan bünyesini tahrib eden kötü zihniyetler, ahlâksızlıklar ve kötü âdetlerle mücâdele dahi öyle bir zarûret, öyle bir ihtiyac ve mükellefiyettir. Bu mücadele hakikati bilenlerin, tehlikeyi görenlerin mukaddes vazifeleridir. Bu risâlenin ihtivâ ettiği bir kaç söz; bu gayeye hizmet için yazılmış ve ortaya konmuştur. Sâiki insanî ve vicdanî hislerdir. Faydalı olmasını Allahdan dilerim.

4 / Ağustos / 952

Ömer Fevzi Mardin

KAN GÜTME DAVASI

Cenâb-ı Hak Kur'ân-ı kerîmde :

«Bir insanı öldürmek; bütün insanları öldürmek gibidir. Bir insanı kurtarmak da bütün insanları kurtarmak gibidir» buyuruyor.

[5-Mâide-35(32)]

Cenâb-ı Hak yine Kur'ân-ı kerîmde :

«Muhakkak mü'minler kardeştir. Kardeşlerinizin arasını islah ediniz» buyuruyor.

[49-Höcerât-10]

Cenâb-ı Hak diğerk bir âyet-i kerîmede :

«Erkek kadın mü'minler birbirlerinin dostu ve velîsidir, birbirlerini iyiliğesevkedeler kötülüklerden alıkoyarlar» buyuruyor.

[9-Tövbe-72(71)]

Bu âyet-i kerîmelerin iktizasına uyarak hakikatleri bilenlerin bilmiyenleri iykaz etmesi, kan gütmefenalığına sapanları fenalıktan alıkoyup iyiliğesevkedemaları boyun borcudur. Bu âyet-i kerîmelerin rûhuna uygun mukaddes vazifedir.

Din devrinde iman taşıyan insanların Dinden hiç haberi yokmuş gibi Putperestlik devri âdetlerini, zihniyetlerini, kötülüklerini benimsemeleri, taşımaları hayret uyandıracak, yüz kızartacak birer garîbedir. Kan

gütmek; kin, intikam taşımaktır. Bahusus hiç bir takiri olmıyan bir adamı yani başkasının suçundan ne Allaha ne halka karşı sorumlu olmıyan ma'sûm bir insanı ; akrabasını öldüren bir kaatilin yerine koyarak onu öldürmeği tasımim etmektir. Bu vahşiliğin, iptidailiğin, Putperestliğin en kötü bir zihniyyetidir. Bunu ma'rifet saymak ma'rifetlerin tam yüz karasıdır. Karşılığı dünyada kısas ve ebedî lânet ahiretde ebediyen cehennem ve azabdır.

Bu dava neden Putperestlikde yer aldı. Ve Din devrinde yerini kaybetti ?

Zira Putperestlik; kuvvetin hakimiyet devridir. Din devri ise Hakkın hakimiyet devridir. Putperestlik devrinde ferdlerin ve ailelerin hak saydığı şeyi ferd ve aile; kendi kuvvetine dayanarak kendi alırdı. Din devrinde bu hak cemiyete intikal etti. Ferdin ve ailenin hukûkunu cemiyet emniyyet altına aldı. Ve bu te'minat, Allahın kefalet ve vekâleti altına girdi.

İmdi :

Din devrinde şahsen kan davası gütmek ; Allaha ve cemiyete hak tanımamak demektir. Netice itibariyle de zincirleme aileleri ve ferdleri ma'sum kanı dökmekte ve yok yere kâtil olmakda devam ettirmektir. Bu âkıbetleri düşünmemek fikirsiz, hissiz olmak demektir. Bu âkıbetlerden ürkmemek Allahdan korkmamak ve vicdan hissi duymamak demektir.

Hayatda asıl olan iş; kurtarıcılıktır. Zira Allah kurtarıcılığı ile yarattıklarına görünmüş ve kendini öyle tanıtmıştır. Her Peygamber Allah namına kurtarıcılığa memûren gelmiştir. Ve her insan Allah elinde birer kurtarıcı zihniyeti taşımak zarûretindedir. Bunun aksini düşünmek kadar ağır ve kötü bir düşünce yok-

tur. Anne evlâdını ölümden kurtarmak için ne kadar emek sarfetmiştir ve bu emeklerin sarfına yetecek derece muhabbet ve şefkat duymuştur. İnsanın en asil vasfı dostluğudur. İnsan Allahın rûhunu taşıyor. Rûhî temayül; İlâhî dostlukdan ve İlâhî dostluk gayretinden ibâretdir.

Bu İlâhî gayreti duyanlar; gafillerin imdadına koşmalıdırlar. Yangından, su baskınından can kurtarır gibi kan davası güdenleri o kötü durumdan o; ölüm tehlikesinden kurtarmalıdırlar. Verem mücadelesinde gaye; bünye za'fını gidermektir. Kan davasında da gaye; fikir, iman, vicdan fesadını gidermektir.

Her Din ; kin gütmegi, intikam beslemegi reddeder. Kötülüğe kötülükle karşılık vermedi men' eder. Kötülüğe en iyisi ile karşılık vermedi emreder. İnsanlar arasında kötülükte değil iyilikte yarış yolunu açar. Kan davası; benlik ve şahsî meram davasıdır. Bu dava; Putperestlik devrinden arta kalmadır. Bu; ictimai nizama ve kanunlara aykırı bir davadır. Şahsî pervasızlığa dayanır. Bu; Dine ve insaniyete en aykırı bir fikirdir. Bu fikir nûrsuz başta, kapkaranlık yürekte tutunur. Ancak nûr gören yerde karanlık kalmaz ve şer tutunamaz. Namaz kılıyoruz Allahtan nûr almak için. Nûr almak istiyoruz, kötü fikirlerimizden, niyetlerimizden, temayüllerimizden kurtulmak için, bir cinayet işlemek hırsı ile yanan baş, yürek cehennemden birer parçadır. Oralarda ne huzûr bulunur ne selâmet. Tasarladiğı cinayeti işleyinceye kadar kan güden; fikir, yürek rahatlığından mahrumdur. Böyle bir insan ne kadar muazzab ve bedbahtdır. Meramını icra edebildiği gün ise kıpkızıl bir canî, kapkara bir âsîdir. Bir anda dünyasını da âhretini de cehenneme çevirmiş demektir. Ne olabilir o anda öylesinin sevinci ? inti-

kammı aldığıdır. Haksız irtikâb ettiği bir fi'l'in adı, mahiyyeti ne olursa olsun o ancak bir şakavet, bir cinayettir. Buna insan sevinecek hale düşmemelidir. Düşmanlık vahşi hayvanlara yakışan bir hisdir. İnsana yakışan dostluktur. Allaha dost olan insana kıyamaz. Allahı seven insana düşman olamaz ve kalbinde senelerce düşmanlık saklıyamaz.

O zavallılar ki adam öldürmekle namusunu kurtardığını zan ederler, o adam ki bir cinayet işlemekle şerefli bir insan olduğunu hayal eder; O adam kadar acınacak hale düşmüş bir de namus ve şeref sözü var. Vazifemiz insan kadar namusun, şerefin ma'nasını ve hakkını da müdafaadır. Namus ve şeref canîlerin cinayetlerine inhisar ederse namus ve şerefin işe yarar ne tarafı kalır.

Bu zavallılara evvelâ şu cihet iyice anlatılmalıdır ki namus ve şeref elinden gelen kötülüğü zora düşse de yapmamak ve elinden gelen iyiliği zora düşme- se de yapmak ve kimseden esirgememektir. Namuslu adamın ilk iptidâi vasfı; kimsenin hakkına, malına, canına, mukaddesatına tecavüz etmemektir. Şerefli adamın vasfı da; başkalarının canını, malını, mukaddes haklarını müdafaâ uğrunda her fedakârlığı şahsen göze almaktır. Putperestlik devrindeki harbin gayesi; vurgun, yağma, intikam ve imha idi. Din devrindeki harbin meşrûiyeti; hakları müdafaadan ibarettir. Putperestlik devrinde harbe iştirak eden iştirak ettiği kuvvet nisbetinde yağmadan hisse alırdı. Din devrindeki harpte ne yağma vardır, ne de ferdin zümrenin kuvvet ölçüsü ile yağmada hissesi. Harbin sonuna ait Kur'anı kerîmin emri; harbi çıkaran haksızın hakkına rıza göstermesi, sulha meyletmesidir. Galip tarafın vazifesi de sulha meyledip neticeyi âdilâne bir surette

tesviye ve islah etmesidir. Harbe katılanların kârı; bu islah işinde, Hak ve adaletin teessüsünde sebat etmiş hizmet ve fedakârlıkları nisbetinde nail olacakları sevabdır.

KAN GÜTME İTİYADI

Kan gütme davası bahsinde izah edildiği üzere kan gütme âdeti ; en iptidaî devirden kalma binlerce senelik vahşî bir itiyatdır.

Bu itiyad ; Putperestlik hayatında, yani dinsizlik devrinin kuvvete, tahakküme dayanan anarşi ve dalet hayatında itibar bulmuş, gelişmiş ve kenarda köşede yaşayıp devrimize kadar uzanıp gelmiştir. Bu caniyane şekavet hareketinin bu güne kadar köşede kenarda devam edip gelmesi; onu yapan şahıslar için bunun hâlâ bir şahsî namus ve şeref borcu telâkkî edilmiş olmasındandır.

Halbuki kan gütme; Allaha, Dine, cemiyete hak tanımayan; Dinsizce, pervasızca bir hareketdir. Bunu vücûde getiren ; koyu cehalet ve onu körükleyen vahşî hislerdir. Bu emeli güdenler; canavarlığa uygun bir sevda taşırlar; gayeleri; adam öldürmekle bir kahramanlık göstermektir. Halbuki öldürmek cinayettir ve haksız öldürülen bir adamın hakkını aramak ; Allaha ve Allahın ailesi yerinde olan cemiyete ait mukaddes bir haktır. Her kesin şahsî kuvvetiyle yaşayabildiği ve hakkını koruduğu devirler çoktan geçmiştir.

Böyle bir devirden kalma böyle kötü itiyada; Hak Din geldikten, Allah bilindikten, cemiyetde ictimaî nizam ve hukûk teessüs ettikten sonra da devam

etmek pek büyük bir gafletdir. Bu; şahsî, ve infiradî bir benliğin Putperestlikten kalma bir vahşi tezahürüdür. Bu; hakkını Allaha, cemiyete bırakmayı kabul etmiyen, hakkını kendi eliyle kendi istediği gibi almak istiyenlerin şeni' zihniyetidir

Din devrinde buna yer yoktur. Buna yer aramak Allaha ve cemiyete karşı gelmektir.

Güdülen dava :

Kan güden; meşrû' yollar dışında bir meram takip edendir. Allahın kanunlarına cemiyetin nizamlarına boyun eğmeyendir. Adaleti cemiyetin hükümlerinden beklediği kendine zül sayandır. Böylesi bir bedbahttır. O ; cemiyetden gelecek adaleti reddedip hakkını kendi eli ile kendi gücüyle, kendi cür'eti ile ve kendi ölçüsü ile almağa azmetmiş, insanlıktan ayrılmış bir şâkîdir.

Taşınan his

İyi, müsbet hisler insanı cömertliğe, merhamete, affa, bağışa yani iyiliğe götürür.

Böyle iyiliğe insanı götürmiyen his; canavarlık, en fena tıynetli hayvanlık hissidir.

O ; ne kötü, o ne korkunç, o ne âkıbeti vahim adamdır ki yüreği zulmet içindedir. Müsbet nûrun zerresinden mahrumdur. İnsanlık hararetinden mahrumdur. Taşdığı kötü his, kin günlerce, aylarca, senelerce o buz gibi yürekte erimez, yalnız kökleşir, yalnız sertleşir durur.

O ne kötü yürektir ki, bu kötü hisleri besler, o; kötülükle gıdalanır ve kötülük kaynağı olur. O ; bu kö-

tü hisleri kökünden yok edecek Allah nûrundan, Allahın cemalî tecellisinden her zaman mahrum demektir. Kesafet içinde olan böyle bir yüreğe Allah ancak gazabiyle bakar.

Böylesi :

Allahın hidayetinden mahrumdur. Dinin feyiz ve bereketinden mahrumdur. İnsaniyyetin yüksek duygularından mahrumdur. Enbiyâ ve evliyâ şefaatinde mahrumdur.

Böylesi :

Allaha, Dine âsî ve insaniyyete muhalif durumdadır.

Zira böylesinin kalbi; Allaha, Dine ve hakikatlere kapalıdır. Açık olaydı Allahın Rahmaniyyeti, cömertlik, lutufkârlık, af ve magfiret ve merhamet edici sıfatları az çok o kalpte de tecelli ederdi. Ve her an kötü, kin hisleri iyi hislerle değişirdi.

Böylesi :

Putperest an'anesi güden bir dinsizdir. Hidayetten ve Din feyzinden nasibi olaydı. Cinayet arzusuna bağlanmaz ve bağlı kalmazdı. Kendini Allahın hükmüne bırakır tecellî edecek adalete bağlanır, mukadderata razı olurdu. Kaderden intikam almak deliliğine sapmazdı. Bir insan öldürmek ; müthiş, şeni' emsalsiz büyük bir kötülüktür.

En doğrusu şudur ki insan şuurunu kaybedecek derecede delirmedikce veya vahşileşecek, iptidâileşecek derecede tereddiye uğramadıkça adam öldürmek gibi bir cinayeti tasavvur ve tasmim ile irtikâb edemez ve bu suretle de alçaklığın son haddine kendini düşüremez. Međer ki Allaha imanı, Din hükümlerinden

haberi ve insanlık mefhumundan bilgisi, duygusu hiç olmasın.

Allah Din nizamı ile her mahlûkun münferiden ve müctemian hukûkunu emniyyet ve kefaleti altına almıştır. Katilden maktûlun yakınlarının intikam almağa kalkışması Allahın Allahlık hukûkuna yer vermemesi Dine, ve medenî kanunlara bir hak kabul etmemesi, hepsini hiçe sayarak kendi işini kendi başına Allahsız, dinsiz kanunsuz görmeğe kalkışması demektir. Bu zihniyyet insanın imanda, Dinde insaniyyetde iflâsı demektir. Bu zihniyyetin bu hâlin yaşaması; ferdler ve aileler arasında emniyyetin teessüsüne mâni' olur. Dünyada yer yer, ev ev huzursuzluk yaşatır. Bu zihniyyet; Allahın hükümranlığına bu derece âsîlik ve insaniyyetin rûhuna bu derece muhalefetdir. Allahın kaderine rıza göstermemek kadar garip ve ma'nasız bir şey olamaz. Kan güdenin katlini tasarladığı adam katilin akrabasından biri olduğuna göre iş ne kadar feci'dir. Böyle suçsuzdan intikam almağa kalkışmak; bir ma'sûmu öldürmek suretiyle ikinci bir cinayeti irtikâbetmek ve üçüncü bir cinayete de kapu açmak demektir.

Allah Kur'ân-ı kerîmde kimsenin; kimsenin suçundan mes'ûl olmadığını bildiriyor. Katilin suçunu akrabasına ödetmek ne kadar haksız, pervasız şuursuzca bir harekettir.

Peygamber efendimiz; **(Allahın ahlâkı ile ah-laklanınız)** buyurmaktadır. Allahın başda gelen sıfatı Rahmâniyyetidir. Yani her mahlûka ayırd etmezsiniz; karşılık gözetmeksizin merhameti ve iyiliği demektir. Sonra gelen sıfatlarda şu sıfatlar vardır. Cömertlik, af ve mağfiret.

Cenâb-ı Hak Kur'ân-ı kerîmde şöyle buyuruyor :

(5-Mâide-3(2)) : «Hayır ve hasenât ve tak-

vâ üzerine birbirinize yardım ediniz zulüm ve günah üzerine birbirinize yardımcı olmayınız. »

Diğeri :

(2-Bakara-195) : «Ve iyilik ediniz. Zira Allah iyilik edenleri sever. »

Diğeri :

(42-Şurâ-41(40)) : «Ve af ve islah eyliyen kimsenin ecir ve mükâfatı Allah üzerindedir. »

Diğeri :

(3-Âl-i İmran-134) : «Onlar ki varlıkta ve yoksullukta ve genişlikte ve darlıkta, sürûr ve keder zamanlarında Allah rızası için mallarından infak ederler. Hiddet ve hınclarını hezim ve sabır ile kendilerini intikamdan alıkoyarlar. Ve insanların kusurlarını af eylerler. Allah [öylelerini] iyilik edenleri sever. »

Diğeri :

(28-Kasas-77) : «Ve yer yüzünde fesadlık isteme. Muhakkak Allah fesadçıları sevmez. »

Diğeri :

(4-Nisâ-148(149)) : «Gizli veya aşikâr olarak hayır işleseniz veya bir fenalığı af etseniz [sevaba nâil olursunuz] muhakkak

Allah kudret-i kâmile ile af edici oldu»

Diğeri :

**(2-Bakara-208) : «Ey mü'minler cümle-
niz birden selâmete giriniz ve şeytanın
adımlarına tâbi' olmayınız. »**

Diğeri :

**(28-Kasas-83) : «Biz Dâr-ı ahireti; yer
yüzünde yükseklik ve fesadı murad et-
miyenlere tahsis ettik. Akıbet muttâkî-
leredir [fenalıklardan sakınanlardır.] »**

Diğeri :

**(2-Bakara-237) : «Af; takvâya daha ya-
kındır. »**

Diğeri :

**(65-Talak-10) : «Ey iman eden kâmil a-
kıl sahipleri, Allahdan ittika edin [kötü-
lükten çekinin] »**

Diğeri :

**(42-Şurâ-38(37)) : «Bu [Allahın yanındaki
ni'met] büyük günahlardan ve fenalıklar-
dan sakınanlara ve gazabları halinde af
eyliyenlere de vardır. »**

Diğeri :

**(41-Fussilet-34) : «Fena muameleye gü-
zel muamele ile mukabele et. »**

Diğeri :

(23-Mü'minûn-97(96)) : «Seyyieyi [fenalığı] en

iyi ile def et. »

Diğeri :

(42-Şurâ-44(43)) : «İntikamdan vaz geçmek en büyük şeylerdendir. »

Diğeri :

(3-Âl-i İmran-163) : « Hıyanetden sakınanlar Allah yanında yüksek derecede [mertebede] dirler. »

Diğeri :

(6-Enâm-151) : « Aşikâr ve gizli kötülüklere ve fenalıklara yaklaşmayın, Allahın haram kıldığı katli-nefsi irtikâb etmeyin. »

Diğeri :

(4-Nisâ-90(92)) : «Bir mü'mine bir mü'mini katletmek yoktur. Meğr hatâen ola.»

(91(93)) Bir mü'mini teammüden ve kasden katledenin cezası dâim kalmak üzere cehennemdir. Allah o katile gazab ve lânet eder. Ve büyük azab hazırlar.

Diğeri :

(4-Nisâ-28(29)) : «Nefsinizi ve nefsiniz gibi olan bir mü'mini öldürmeyiniz. »

Diğeri :

(26-Şuarâ-151:153(150÷151)):«Allahdan sakınıp bana itaat edin. Dinlerinde israf eden ve yer yüzünde salah değil fesad ika' eyli-

yen adamların emrine itaat etmeyin.»

Diğeri :

(28-Kasas-19) : «Demek ki sen yer yüzünde ıslah edenlerden değil cebbarlardan [zorbalardan] olmayı mûrad edersin.»

Diğeri :

(5-Maide-9(8)) : «Bir kavme şiddetli bugunuz sizi adaletsizliğe sevk ile günahkâr etmesin. »

Diğeri :

(5-Maide-3(2)) : «Mescid-i haramdan [Kâbeden] sizi men' eden kavme [Mekke Putperestlerine] şiddetli hıncınız onlara tecavüz ile sizi vebale sokmasın. »

Diğeri :

(3-Al-i İmran-110) : «Siz insanlar arasına çıkarılmış hayırlı bir ümmetsiniz. İyi şeyleri emir ve fenalıklardan nehiy eder Allaha iman eylersiniz. »

Diğeri :

(31-Lokman-22) : «Her kim ki iyi amelilerle ve iyilik edici olduğu halde yüzünü Allaha teslim eder [Allahın iradelerini benimser] muhakkak en muhkem, en sağlam bir ipe yapışmıştır. Her bir işin sonu Allaha raci' olur. »

Diğeri :

(3-Âl-i İmran-103) : « Cümleliz Allahın ipine sımsıkı sarılınz birbirinizden ayrıl-mayınız. Allahın üzerinize olan ni'metini yad ediniz. Siz birbirinizin düşmanı iken kalplerinizi barıştırdı. Ve onun ni'meti sayesinde birbirinizin kardeşi oldunuz. »

KISAS TALEBİ HAKKINI BAĞIŞLI-YARAK İYİLİĞİ TERCİH EDEN :

(2-Bakara-178) : «Ey iman edenler üzerinize katilde kısas farz olundu. Hür ile hür, köle ile köle, kadın ile kadın [hakkında kısas hakdır] kardeşi tarafından [maktûlün hukûkunu aramak salahiyette olan yakini tarafından] bir şeyi af olunan [katilin kısas mahkûmiyyeti af olunan] ve bağışlanan ki ise ma'rûfa tabi olmalı [iyiliğin iktizasına, karşılığına uymalı] ve ona [kendini af edene] iyilik ile borcunu ödemelidir. Bu hüküm Rabbiniz tarafından tahfif ve rahmetdir, bundan sonra haddini tecavüz eden kimseye eylemli azab vardır. »

Diğeri :

(4-Nisa-90(92)) : «Hatâ olarak [kazaen] bir mü'mini katleden kimsenin bir müslü-

man esir azad etmesi ve maktûlün ailesine diyetini; bunu onlar sadaka ederek bağışlamadıkları takdirde vermesi icabeder. »

DERTLİŞME ve NETİCE

Ey insan kardeş, akrabayı öldüren biri hakkında duyduğun hınç seni dinden imandan insanlıktan çıkarmasın. Dinin hükmettiği ve kanunun tatbik edeceği cezayı kâfi gör kendi elinle katili veya katilin yakini ni öldürmeğe kalkma, bunu fikrinde yüreğinde yaşatma, üzerine Allahın gazabını çekme, aksi halde hak ve hakikatden uzaklaştığını, dinden imandan çıktığını vicdanı inkâr ettiğini bil. Bu işi tasırladığın müddetçe Allahın gazabındasın tasırladığın iş; senin dünya ve ahiret felâketine sebep ve senin mahvın demek olur. Sen ; hakkın olmıyan bu ağır kötülüğü yapmakla her Mukaddes hakka tecavüz etmiş oluyorsun. Allahın gazabına ve lâ'netine lâ'yetik oluyorsun.

Öldürmek istediğin adam, senin insan kardeşindir belki yurtdaşındır, seninle mukadderatı birlik, senin de yükünü sırtında taşıyan bir insandır. Belki yakın komşundur. Nasıl kıyabiliyorsun bu kıyıcılığı isterken ne vahşileştini ne aşağılaştını ne ağır bir suç ve felâkete düştüğünü bilsen (ne olursa olsun nefsim böyle istiyor) diyemezsin. Bu ne cehennemlik, ne âfet şeydir ki sen onu nefsim diye benimsiyorsun. Bu kadar kötü his bu derece zalim, merhametsiz gaddar işe seni teşvik eden nefis; senin asıl baş düşmanıdır. Böyle bir nefse uyana Allah lâ'net ediyor. Bunun ma'nası

yer gök, bütün mahlukat lâ'net ediyor demektir. Zayıf bir mahluk olan insan âlemlerin lâ'netine mi yoksa şefaatine mi muhtaçtır. Bir kere düşün ki insanlık öyle olgunlaşmıştır ki hayvanları bile korumak yaşatmak için cemiyetler kuruyor fedakârlıklar yapıyor bugün insanlık rûhu, insanlık hissi o derece tekâmül etmiştir ki bir insana değil bir karıncaya bile kıyamıyor. Bir adamı öldürmekten ise kendisi ölmeğe razı oluyor.

Ölen, öldürülen insan, cemiyetin bir uzvudur. Allahın bir binasıdır. Bir zümrenin akrabasıdır. Bir insan öldürülmekle onun ocağı söndürülmüş olur. Anasına, babasına, kardeşlerine ve varsa evlâdlarına da kıyılmış olur. Kan güdenin ne hissiz vicdanı, ne taş yüreği vardır ki bu faciaların, bu mülâhazaların hiç biri onu irkiltmez, ürkütmez olur. Ve o bir kurt gibi avına saldırır.

Allaha yakınlık ölçüsü kulda merhamet, insaf, dıgergamlık, şefkat hayırseverlik, af etmek, bağışlamak düşmana karşı bile cömertçe, insanlığın güzel vasıflarını göstermektedir. Bu vasıflar insanda ne kadar azsa insan Allahdan o kadar uzaklaşmış kötüleştmiş demektir. Ya hiç yoksa, ondan Allaha sığınmak lâzımdır.

GAZETELERDE MÜEYYİDELER

10 Eylül 952 tarihli Vakit Gazetesinde (Kan davaları) başlıklı bir fıkra okudum. (Hakkı Süha Gezgin) imzalı bu yazıyı olduğu gibi buraya dercediyorum :

Kan Davası

«Memleket üstünden âdeta bir cinayet dalgası geçiyor. Birinin gönüllerde uyandırdığı acı bitmeden bir

başkası sükûn etmede. Bunların hepsini sinir buhranlarına yüklemek de bir başka tehlike. O zaman da memleket, insanın gözüne bir büyük timarhane halinde görünecek. ve bu, o kanlı cinayet tablolarından daha az korkunç değil.

Hele kan davaları yüzünden işlenenler, tam ma'nasiyle yürekler acısı. Bu kadar mânâsız bir geleneğe kurbanlar vermek, adamı çileden çıkarmağa yeter.

Düşünün bir kere :

Bundan altmış yıl önce, Ömerle Hasan kavga etmişler. Hasan, Ömeri vurup öldürmüş. Tabîî kanun katile gereken cezayı vermiş, o da yıllarca çile çekmiş. Belki de bir daha hür havaya kavuşmadan cezaevinde ölmüştür.

Elli yıl sonra, Ömerin bir erkek torunu doğunca, onu kan gütmeye hazırlıyorlar. Damarlarını öc ateşiyle tutuşturuyorlar. Bir bıçak nasıl çarka tutulup bile-nirse, bu torun da öylece masallarla keşkinleştiriliyor. Silâh kullanacak yaşa gelince, beline bir tabanca takıyorlar. Kulağına bir isim fısıldıyorlar. Bundan sonra cehennemî bir kovalama başlıyor.

Gölge sessizliği, örümcek sabrı ve kaplan merhametsizliğiyle hasımlar birbirlerinin peşine düşüyor. Tâ bir gaflet dakikasında pusuya düşürünceye kadar. Arnavutlukta, Korsikada İspanyol dağlıları arasında (Vandetta) meşhurdur. Bizim de «Karadeniz» in bazı bölgelerinde bu uğursuz gelenek var.

«Kan dâvası» kabile ve aşiret devrinden kalma bir cahillik hastalığıdır. Fakat bu aklın ilâcı eczahanelerde satılmaz. Ruhlara ekilen zehirli tohumları, yine ruhların derinliklerine kadar işleyen terbiye ham-

leleri söküp atar.

Bu kötülüklerle artık savaşa girmemiz gerek, Korsikalı haydudu, «Maki» sinden, tatlı dilli papaslar çıkarmıştı.

Biz de bu öc salgınının hüküm sürdüğü yerlere uyanık köy imamları, kuvvetli ilkokul öğretmenleri, altın ağızlı vâizler gönderelim. Körpe ruhlar, bunların eliyle «intikam» duygusuna karşı zırhlansın.

Bir yandan da kuvvetli kalemler, bu konuyu işleyerek de güzel, dokunaklı, yüreğe işliyen, yeni bir iman tazeliği veren eserler meydana getirsinler. Umarım, ki az zamanda ruhların kanlı pası silinecek ve kan dâvaları tarihe kavuşacaktır.

Hakkı Süha GEZGİN

Diğer bir gazeteden de haber aldım ki bir millet vekili Meclise bir teklif sunmuş bu teklif; kan davası güden ve cinayet işliyenlerin akrabalarını dahi memleketlerinden en az beşyüz kilometre uzak yere sürmek suretiyle cezenin şumullendirilmesi ve bu suretle kan davalarının önüne geçme tedbirleri alınması hakkında bir kanun teklifi.

Fl. 25 Krş.